

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Комисия по земеделието и храните

ДОКЛАД
за
първо гласуване

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх.№	153-07-2
Дата	03.02.2021г.

1453
afy

НА КОМИСИЯТА ПО ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

ОТНОСНО: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за защита на конкуренцията № 102-01-8, внесен от Министерския съвет на 29 януари 2021 г.

Комисията по земеделието и храните проведе заседание на 3 февруари 2021 г., на което обсъди цитирания законопроект.

В заседанието на комисията взеха участие – от Министерството на земеделието, храните и горите – Ирина Лазарова – директор на дирекция „Пазарни мерки и организации на производители“, Весела Цветкова – началник отдел в същата дирекция и Ива Янчева – главен експерт в дирекция „Политики по агрохранителната верига“. От Министерството на икономиката – Силвана Любенова – директор на дирекция „Техническа хармонизация и политика за потребителите“. От Комисия за защита на конкуренцията – Георгица Стоянова – член на комисията и Стамен Гърбелов – директор на дирекция „Нелоялна конкуренция и злоупотреба с по-силна позиция при договарянето“.

Законопроектът и мотивите към него бяха представени от Силвана Любенова.

От компетентността на Комисията по земеделието и храните са промените, свързани с транспонирането на Директива (ЕС) 2019/633 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2017 г. относно нелоялните търговски практики в отношенията между стопанските субекти във веригата на доставки на селскостопански и хранителни продукти.

В тази връзка със законопроекта се отменя глава седем „а“ „Злоупотреба с по-силна позиция на договаряне“, като същевременно се създава глава седем „б“ „Нелоялни търговски практики по веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти“, с която подробно са регламентирани забрани за прилагане на различните видове нелоялни търговски практики.

Първата група забрани са т. нар. абсолютни забрани като: плащания за селскостопански и хранителни продукти, включително за нетрайни такива, по-късно от 30 дни от доставката или от определянето на платимата сума; отказ на поръчки за нетрайни продукти с по-малко от 30 дни предизвестие; едностранна промяна на условията по договора от страна на купувача; таксуване на доставчика с плащания, които не са свързани с продажбата; наложени от купувача забрани или ограничения доставчикът да предлага или закупува стоки и услуги от трети лица или да предоставя същите или

по-добри търговски условия на трети лица; отказ на купувач да потвърди в писмен вид условията по договора и др.

Втората група забрани касаят т. нар. условни забрани, които са допустими единствено, когато са предварително договорени между доставчика и купувача с ясни и недвусмислени условия в договора за доставка или в последващо споразумение. Такива са връщането на непродадени продукти, без купувачът да е заплатил на доставчика за тях или за тяхното изхвърляне; таксуване на доставчика като условие за складиране, излагане или включване на негови продукти в продуктовата гама, или за предлагане на пазара; искане доставчикът да заплати разходите за намалени цени в рамките на промоция, транспортните разходи, разходите за реклама, за маркетинг на продуктите и др.

Предвидени са изключения от забраната за плащания по-късно от 30 дни по отношение на доставки в рамките на Схемата за училищен плод и мляко, за плащания от лечебни заведения, както и по договори за доставка на грозде или гроздова мъст за производство на вино, при определени условия. Договорите между доставчици и потребители са изрично изключени от приложното поле на въведените абсолютни и условни забрани.

Доставчиците и купувачите са диференцирани в няколко групи според годишния им оборот. Предвидени са разпоредби относно начина, по който се определя този оборот.

Предложено е изменение в процедурата по проучване и събиране на доказателства, като са въведени допълнителни правомощия на Комисията за защита на конкуренцията при проучване по глава седем „б“ да извършва внезапни проверки на място и да налага временни мерки. Правоимащите лица ще могат да сезират комисията и да уведомяват подателя на искането за развитието на процедурата пред комисията и за предприетите действия.

Предвидени са основания за отказ за образуване на производство и за алтернативно разрешаване на спорове, свързани с нелоялни търговски практики между доставчици и купувачи. Комисията за защита на конкуренцията ще може да определи свои приоритети и на това основание да отказва разглеждане на искане, като правилата и критериите за приоритизиране ще залегнат в подзаконен нормативен акт. Отказът ще подлежи на обжалване.

Прецизира се процедурата по установяване на нарушения и налагане на санкции, свързани с нелоялните търговски практики, като решението на комисията за самосезиране няма да подлежи на обжалване. Предлагат се допълнителни мерки за защита на самоличността на жалбоподателя или на изрично посочена от него информация, както и допълнителни основания за прекратяване на производството. Създава се възможност страните по производствата да се запознаят със събраните доказателства и информация преди приключване на проучването и да изразят становище. Включени са основания за прекратяване на производството, свързани с липсата на правен интерес. Конкретизирани са сроковете за проучване и сроковете за подаване

на искане, констатиране и отстраняване на нередовности, и уведомяване, в случай на отказ за образуване на производство.

Комисията ще следва ежегодно да изпраща на Европейската комисия специална част от годишния си доклад, касаеща производствата, свързани с нелоялните търговски практики. Предвидени са правила, свързани със сътрудничеството, обмена на информация и съдействието при трансгранични разследвания на нелоялни търговски практики. Прецизират се правомощията на Комисията за защита на конкуренцията по разследване и прилагане на законодателството в областта на заблуждаващата и сравнителната реклама.

Предвидени са съответните имуществени санкции за неизпълнение на задължения по закона, включително за установено нарушение на абсолютните или условните забрани, като в тези случаи на купувача на селскостопански и хранителни продукти ще се налага имуществена санкция в размер до 5 % от реализирания оборот за предходната финансова година.

В последвалата дискусия от парламентарната група на БСП за България отбелязаха значителното разширяване на правомощията и задълженията на Комисията за защита на конкуренцията и изразиха съмнение доколко тя ще има административния капацитет да обработва всички постъпили сигнали, особено предвид възможността комисията да откаже образуването на производство, ако случаят не попада в обхвата на приоритетите за правоприлагане. Отбелязаха също, че земеделските производители ще останат в уязвимо положение, тъй като големите търговски вериги ще продължат да налагат в договорите условия, включени в условните забрани. В заключение заявиха, че ще се въздържат да подкрепят законопроекта.

От парламентарната група на Движението за права и свободи също отбелязаха, че въпреки усилията, земеделските стопани продължават да бъдат незащитени в отношенията си с големите оператори, които от позицията на силата налагат неблагоприятни клаузи в договорите и изразиха надежда законопроектът да допринесе за ограничаване на тези порочни практики.

От парламентарната група на ПП ГЕРБ подчертаха, че законопроектът ще подобри на работата на Комисията за защита на конкуренцията и ще повиши ефективността на осъществявания от нея контрол.

След проведената дискусия, Комисията по земеделието и храните с 13 гласа "за", 0 гласа "против" и 7 гласа "въздържали се" предлага на Народното събрание да **приеме на първо гласуване** Законопроект за изменение и допълнение на Закона за защита на конкуренцията № 102-01-8, внесен от Министерския съвет на 29 януари 2021 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

МАРИЯ БЕЛОВА